

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO
ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 / ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNO / OGLASI PO
CENIKU / POŠTAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150.
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI/
ROKOPIŠI SE NE VRA-
CAJO / ANONIMNI DO-
PIŠI SE NE PRIOBČV-
TEJO / POŠTNA PLA-
ČANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Orjuni Škofja Loka in Železniki

priredila

dne 21. junija 1925

SLAVNOSTNO RAZVITJE PRAPOROV.

S P O R E D :

1. Na predvečer, dne 20. junija, podoknica kumici s. Angeli Zihnerlovi. Sodeluje sokolski pevski zbor pod vodstvom br. Adamiča.
2. Sprejem gostov pri jutranjih vlakih. Nato skupni pohod z godbo v mesto, kjer je voljno.
3. Ob pol 11. uri povorka in **razvitje praporov** na Glavnem trgu.
4. Ob 15. uri pričetek **velike vrtno veselice s plesom** v vseh prostorih Sokolskega doma. Sodeluje društvena godba iz Domžal.

Vstopnina k veselici Din 5.— za osebo.

Skupni odhod iz Ljubljane ob 6.43 zjutraj iz glavnega kolodvora.
Vožnja polovična.

Bratje in sestre, udeležite se tega razviti v kar največjem številu, da dostojno manifestiramo za našo idejo i v starodavni Škofji Loki.

ODBOR.

Po kongresu.

Minuli so prvi dnevi pokongresne dobe, v kateri so se zbirali v nas vsi različni dolini z te naše največje manifestacije, ki je pokazala vsemu svetu, da hočemo i mi po dolgoletnem molku govoriti ter odločno poseči v nadaljni razvoj dogodkov. Postavljen je zopet silen mejnik v komaj zoroano nitvo naše ga udejstvovanja, ob katerem se danes za hip pomudimo, da še enkrat pogledamo v preteklost, preje ko zopet zaplužimo v bodočnost polni vere v naš končni popolni uspeh. Pogled nazaj nas uči in nam priča, da smo navzlic vsem navidez nepremagljivim oviram in zaprekam vendar-le vedno napredovali in se jačili v organizacijo, ki bo kos izvršiti naloge stavljen je kot cilj ob njenem početku.

V Beogradu je Orjuna dokazala, da je organizacija, ki ji ni po njeni vojaški disciplini in kulturno-politični zgodovini enake v tej zemlji. S svojim strunim in resnim nastopom je razpršila vse one fantastične predstave o njenih namenih, ki so jih vzporejevali nekateri »dobro informirani krogi« z nameni raznih telovadnih ali pa strankarskih organizacij, ki imajo z Orjuno samo to podobnost, da nosijo tudi krog. Pokazala je, da so v njenih vrstah združeni v enotno nepremagljivo falango vsi pošteni mladi Jugoslovenci vseh strank, brez razlike vere in plemen, ki hočejo s svojim delom samo eno — dobro domovine in zgraditi lepšo bodočnost Naciji. Ta, kdor je znal soditi

in kritično predvidevati, je imel dovolj prilike spoznati notranji ustroj Orjune, ki vsled svoje točne organizacije v obdobjih momentih ne bo omahovala na desno in levo, temveč marširala svojo ravno pot preko ovir do cilja.

K temu uspehu so pripomogle v velikem obsegu tudi slovenske Orjune, ki so pokazale, da bodo v trenutkih potrebe vedno na mestu. Prejele so za to dovelj priznanj in pohval. Radi njih pa ne sme zastati delo v organizacijah niti za trenutek. Uspehi, ki smo jih dosegli, pa nam morajo služiti za vzpodbudo za naše nadaljne delo. Med prvimi je pač strunni in res disciplinirani nastop naših čet, ki so pokazale, da imamo na razpolago neprecenljiv človeški material. Z njim smo si osvojili srce in dušo Beograda, ki je primerno pričel upoštevati te naše kolone. Saj so se jim čudili celo najvišji funkcionarji, ki so živeli v veri, da v Sloveniji sprčo njenega parlamentarnega zastopstva, Orjuna sploh ne obstoja. Te množice, ki stoje danes pod našimi prapori, pa bo potreba še podvojiti in podesetoriti. V ta namen bo potreba najintenzivnejšega dela med narodom, ki mora tekom časa odvreči vse one pomisleke, s katerimi so mu zastrupili dušo njegovi voditelji ter se sprijazniti z Orjuno. Narod je že na tej poti. Potreba je sedaj le ena, da vsi ti nešteti, ki so danes v naših vrstah, izkoristijo ta moment in da z enakim navdušenjem, kakor so že neštetokrat re-

šili situacijo, tudi to pot pokažejo, da so si svesti svoje naloge.

In to je v rešitvi finančnega problema Orjune. Kongres je bil tudi poleg vsega drugega znak finančne zmožnosti Orjune, ki je brez tujih podpor, samo s svojim denarjem, voljo in močjo izvršila to gigantno delo, kateremu ne bi bila kos nobena druga organizacija v zemlji. Bil pa je to nadpovprečni podvig, ki je zahteval od Orjune tudi silnih gmotnih žrtv. Te pa se morajo tudi primerno rentirati.

Da pa bo to omogočeno, je potreba zbrati čim največ finančnih sredstev, ki bodo nudila Orjuni dovolj prilike izrabiti sedanje razpo-

loženje ljudskih množic. Kajti kaj pomaga Orjuni še tako dober teren med narodom, ako pa ga vsled pomanjkanja sredstev za najmanjše stroške ne more izkoristiti. Zato je sedaj dolžnost vsega članstva Orjune, da prav tako disciplinirano, kakor še vedno doslej, pristopi k reševanju finančnega problema Orjune, ki mora biti čim preje in kar najbolj ugodno rešen.

Orjuna sedaj ne zahteva krvnih žrtv! Zahteva in potrebuje pa neobhodno popolno požrtvovalnost in gmotno pomoč članstva, ki bo pokazala vsem našim sovražnikom, da se ne more uničiti Orjune niti z bombami niti s finančnimi krizami.

Iskrenost v našem delu.

Mnogo je očitkov in pomislekov, ki nam jih stavijo nasprotniki, hoteči škodovati razvoju našega pokreta n ga omrčiti pred narodom.

Eden izmed teh brezštevilnih pomislekov je tudi, da ne morejo verovati v iskrenost našega dela, ki mu dajejo več ali manj verjetne vzroke in povode, kot si jih zamišljajo sami. V svoji globoki in silni pokvarjenosti po kateri se odlikujejo več ali manj vse sedanje partije, neprestano iztikajo za še tako malimi činitelji, iz kojih bi potem zamogli izdeducirati vsaj senco neiskrenosti v našem gigantnem delu. Pri najmanjši naši napaki, pa najsij je bila še tako opravičljiva, so že padli po Orjuni, kakor gladni volkovi po plenu in pričeli z običajem, »glejte jih kaj so in kaj hočejo«. Pomislili se niso pri tem niti za hip uporabljati kar najbolj neverjetnih kombinacij in natolcevani. Vedno pa je izzvenelo to vse skupaj v enoten klic: »proč od Orjune, ker njeno delo ni pošteno delo.«

Ne bomo se tu bavili s temi očitki, ki smo jih že tisočkrat zavrnili in pobili. Pokazati pa hočemo vsem nevernim Tomažem, ki so sicer dobri, ki pa ne verujejo dokler ne spoznajo globino, vzroke in posledice onega našega vsem tako nedoumnega hotenja uveljaviti makar za ceno še tolikih žrtv svojo idejo. Nastanek Orjune ni bil, kakor bi radi imputirali poznejšim zgodovinarjem naši političarji iz kakih sentimentalno romantičnih vzrokov, nego iz nacionalne in politične nujnosti, kar bodo morali prej ali slej razumeti tudi oni, ki si v svoji lahkovernosti mislijo, da nam bodo delili podrejene vloge reševanja problemov te zemlje. Orjuna je tu in je odraz narodne zahteve po činitelju narodne samohrane. Ono kar nas tako močno in nerazdružljivo veže v enotno in nepremagljivo falango pa je **zvest skupnosti in dolžnosti napram**

državi, ki mora vzrasti in postati dostojna svoje veličine in sile prirojene ji že od narave.

Orjuna je postala sedaj že naravnost postulat, naloga oziroma cilj narodnega življenja in njegov življenski interes. Kajti njeno bistvo je, da vselej in vsepovsod ustvarja in izvaja one naloge po izvršenju kojih bo postal jugoslovanski narod močan in silen. Zato so tudi ničeve besede onih, ki vidijo v delu Orjune nekatere refleksije tujerodnih vplivov.

Sovražniki nam ne morejo opravičiti tega, da tako odločno in neustrašno izpadamo napram vsaki oviri, ki nas zavira na našem pohodu. Ne zavedajo pa se pri tem, da so že zdavnaj minuli časi, ko so bile v svetu še v uporabi take vrste navad in manir, kakor jih še danes uporabljajo pri današnjem bolnem demokratizmu naši političarji. Motijo pa se močno, ako se še vedno tolažijo s tem, da nima prava poseči človek po gotovejšem in močnejšem orožju, kakor pa njegov sovražnik. Čas hiti svojo pot in kdor ni z njim, hiti preko njega. V tem pa potem gotovo ne leži nevlavežnost in neiskrenost, kakor nam radi včasih očitajo tudi oni, ki so sicer vsaj prijateljsko razpoloženi napram nam.

Brezumen je tudi strah onih, ki vidijo v našem delu stremjenje za novo pocepkanje in deljenje. Kajti glavna naloga Orjune je baš, kot si jo je sama začrtala v svojem programu **spopolnjevanje, obogatnje in ojačenje obstoječega**. Ako pa vi- diš potem še kdo v tem neiskrenost, potem je to duševni slabič, ki bi si rad opomogel na račun drugih.

Zeteli pa je tudi, da bi znali ljudje, ki bi radi očitali neiskrenost Orjuni, razlikovati posameznike od ideje in se s tem očuvali pred težkimi moralnimi depresijami, ki so jih doživeli, ko so s skrupoloznostjo starih pedantov iskali med Orjunaši neiskrenih tipov.

Italijanski pogreb v Ljubljani.

Molčali smo k tej stvari dokler se ni izvršila. Zdelo se nam je sprčo pijetete do mrtvih italijanskih vojakov neumestno pred potekom te »poslednje počasti« naših deželni umrlih italijanskih vojakov iz za svetovne vojne o stvari kaj več govoriti. Sedaj pa so v italijanskem duhu prirejene pogrebne svečanosti končane in pepel preminulih Italijanov prepeljan v blaženo Italijo. Tako, da nam je mogoče sedaj brez strahu, da bi nas psovali z barbari, izpregovoriti o tej stvari tudi par besedi.

Ves pompozni prevoz in prenos je bil prirejen več ali manj gotovo, z namenom, da bi dokazal balkanskim pastirjem višino italijanske nacije in njene kulture, ki tako globoko časti mane svojih padlih sinov. Bil pa je tudi izvršen z namenom, da se zabriše vsaj za malo ali navidez oni strašni prepadi, ki ločijo danes naš narod od caporeitskih

herojev. Narod je dobro umel to in se ni dal navzlic sladkim vabilom italijanskih emisarjev zaplesti v stvar in je le molče s ironičnim nasmehom opazoval ves spreved, ki ga je le preživo spominjal na razne tovrstne komedije v neodrešeni domovini. Doumela pa ni tega naša vojska, ki se je dala pritegniti v smeri, ki ni bila baš v ponos njej, kakor celi jugoslovanski Naciji. Razumemo težki položaj in posebno stališče v katerem je stala ob tej priliki. Neštetokrat smo že izrazili, da vidimo baš v njej najboljšo zagotovilo ugodnega poteka aspiracij našega naroda. Izrazili pa smo se, da bomo tudi vselej objektivno in previdarno premostrili vsako njeno delo, ki bo morda nelote v škodo nacije. In tako tudi sedaj. Kajti za absolutno nepotrebno smatramo, da se je radi teh par Italijanov, v katerih je sicer videl g. general »trupla junakov, ki so pokrita s častjo in

slavo za vse čase in ki se vračajo domov«, alarmirala skoro cela garnizija. Poznali in opazovali smo te s slavo ovenčane junake v dobi, ko so še junacevali po ljubljanskem Gradu in reči moramo, da so se prav nejunaško obnašali, ker ni bilo čuti iz njihovih ust drugega kakor eno samo zahvalno pesem Bogu, da jih je srečno privedel v ujetništvo. Med njimi bi pa bilo mogoče dobiti tudi celo junaka, ki je zakrivil kako justifikacijo Čehoslovaskih legionarjev ob Pijavi.

Ko so tako hodili naši vojaki opletajoči se z nerodnimi krstami pokritimi z laškimi trobojnicami po ljubljanskih ulicah, pa smo se spomnili tudi trenutka, ko so naši heroji lakote umirali ob Draču in zaman molodovali italijanske mornarje in vojake, da jim dajo vsaj jesti in piti. Spomnili smo se tudi otoka Smrti in tesno nam je bilo pri duši, ko smo videli vso to sramoto šetajočo se po ljubljanskih ulicah.

Vse to pa bi bilo še nekako razumljivo iz stališča pijetete napram mrtvim vojnim »drugom«. Nikakor pa ni mogoče opravičiti tega, da je nosil jugoslovanski vojak skupaj zvezani italijansko in našo zastavo ter s tem menda dokumentiral isto bratstvo in pristrčno razmerje, ki vlada med Jugoslavijo in Italijo, o katerem nam vedo toliko povedati naši diplomati. Kajti dokler bo vihrala tricolora na Snežniku in pomenjala za naš narod, zastavo ponižanja in razžaljenja ne sme vihrati zajedno z jugoslovensko! Pozabljeni pa tudi še niso krivice, ki jih je trpel naš ugled in naša državna zastava, ko so jo s huroskimi vpijem sežigali v Trstu. Reki in še na drugih krajih neodrešene domovine.

Naravnost licemerski pa je bil govor g. polkovnika Viscontija, ki je povelečeval junaštvo pokojnih in se prav po latinsko zahvaljeval »v imenu italijanske vlade«, ki je zadobila z belimi zastavami naše neodrešene brate in jih zakovala v verige sužnosti. »Globoko gjen« je nato pel hvalo oblastem in slovenskim korporacijam, ki so počastile italijanske mrtvece z manifestacijo razodevajočo visoko in nepozabljivo idealnost.

Morda se nam bo očitalo od kake strani radi tega članka nepijeteto napram mrtvim. Skušalo se bo to naše mnenje gotovo tolmčiti na način, ki bo najbolj odgovarjal potrebam naših nasprotnikov. Nas pa ta očitanja prav nič ne vznemirjajo, ker je merilo našemu delovanju in naših kritičnih sodb edino le stanje v katerem se nahajajo deli našega naroda onstran provizornih meja. Dokler pa tam dol nemoteno ubijajo in tlačijo naše ljudi, toliko časa pa bo vsaka še tako malenkostna prireditel s sodelavci Italijani — nalezela na naš odpor. Tako tudi ponovni pokusji teatralčnih manifestacij s kostmi italijanskih vojakov in s tricolorami, ki so se sedaj prvič in zadnjič javno nosile po naših ulicah. Porok za to pa nam je spomin na gomile naših očetov in bratov v neodrešeni Primorski, ki jim kulturni in viteški potomci rimske volkulje ne puste slovenskih napisov niti na grobovih.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno

Kolinsko cikorijo

domači izdelek.

VABILO

na

prvi redni občni zbor EKONOMSKE ORJUNE

osrednje registrovane zadruge z omejeno zavezo v Ljubljani,

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 5. julija 1925 ob 10. uri dopoldne v salonu gostilne »pri MRAKU« v Ljubljani, Rimska cesta, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o izrednem občnem zboru.
2. Poročilo: a) načelstva, b) nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1924.
4. Nadomestna volitev: a) načelstva, b) nadzorstva.
5. Služajnosti.

Pripomba. V slučaju, da ob določeni uri občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki bode sklepal veljavno ne glede na število navzočih in zastopanih članov (§ 32 zadržnih pravil).

Načelstvo.

Kitajske zmešnjave.

Oči vsega kulturnega sveta so obrnjene na Kitajsko, kjer se vrše dogodki, ki utegnejo postati usodopolni za Kitajsko samo ali pa tudi za katero izmed velikih kolonialnih držav. Ni več državljanska vojna, ki divja na Kitajskem, ne prihajajo več enolična poročila o zmagi ali porazu tega ali onega generala, o plenitvah in požarih podivjane najete soldateske, srd ljudskih množic in to posebno največjega trpina kitajskega kulija, se je obrnil proti tujcem, proti ekspanziji tujega kapitala, ki brezobzirno eksploatira Kitajsko in izmoggava bednega delavca.

Malokdo se še spominja dogodkov, ki so se vršili pred 25. leti ob priliki boksarske vstaje. Na tisoče tujih državljanov, Evropejcev, Amerikancev in Japoncev je padlo pod nožem vstajev in šele združenemu nastopu vseh velesil se je posrečilo po zasedbi Pekinga zatreti vstajo in dobiti od Kitajske odškodnino. Toda sovraštvo proti »belim vragom« je bilo še vedno naprej, vsa kotolika se je pojavil ognjeni jezik iz Jerjavice, ki se je v teh dneh razpaljel v mogočnem plamen, ki napoveduje neizprosno boj tujcem, posebno Angležem in Japoncem.

Kitajska je ogromna država, ki meri brez obrobni držav Mongolske in Tibeta, 6.200.000 km² in šteje 330 milijonov prebivalcev. Obkrožena je dokaj gosto 52 prebivalcem na km² in je razdeljena na 22 provinc. Prebivalstvo je z malimi izjemami Kitajsko. Po verodostopnosti so konfucijevci (pretežno del inteligence) Budisti in Tavisti. Razven tega je še mnogo drugih veroizpovedi, ki pa ne štejejo dosti pristašev. Armada je zelo slabo organizirana in šteje približno 200.000 mož, vsak guverner si pa drži še stalno plačeniško vojsko. Mornarica šteje 51 enot, ki so pa vse starega tipa. Večjih ladij nima razven 5 križark po 3100 ton. Kitajska ima nebroj velikih mest, številno prebivalstva pa ni točno določeno, temveč le aproksimativno. Največje mesto je Hankov ob reki Jang-Tse-Kiang, ki šteje 1.3 milijona prebivalcev.

Gospodarsko dežela ni razvita. Dolžina vseh njenih železnic znaša samo 9600 km, v številu pa ni rusko-mandžursko železnico. Trgovska mornarica je tudi zanemarljiva in šteje le 61 večjih parobrodov. Glavni izvozni produkti so: surova svila, čaj, bombaž in odpadki od svile.

Med boksarskim ustankom leta 1900. in sedanjim pokretom, je velika razlika. Vstaja leta 1900, so vodili konservativni krogi, ki so hoteli očistiti Kitajsko bele kuge in le bil zato tudi njihov pokret v prvi vrsti naperjen proti misionarjem. Toda revolucija leta 1912. je pomnila s starimi nazori, odstranila je dinastijo in izklicala republiko. Kitajska se je po vzgledu Japonske pričela počasi modernizirati, sprejela je od zapada kar je dobrega, poskušala pa vedno ostreje se go-

spodarskega in političnega vpliva zapada.

Sedanji nemiri so pričeli najprvo v Šanghaju, največjem Kitajskem pristanišču, preko katerega gre dobra polovica vsega kitajskega uvoza in izvoza. Najprvo so pričeli napadati posamezne tujce, nato se je pa prijavil štrajk. Pri uličnih demonstracijah je inozemska policija streljala na demonstrante, katerih je veliko število obležalo na tleh. Kitajska vlada je vložila protest zoper policijo, češ, da je rabila orožje proti neoboroženim masam. Ker so dale tuje vlade nezadovoljni odgovor, se je prijavil splošni štrajk in je prišlo do večjih demonstracij tudi v Pekingu, Hankovu in Kantonu. Največje dimenzije so zavzele demonstracije v Kantonu, kjer je bilo pomorjenih 700 tujcev. Vlade čete so pomnožene s tujimi vojakci sicer Kanton zavzele, bile so pa primorane ga na pritisk vstajev zopet izprazniti in so ti sedaj gospodarji položaja v mestu.

Vodstvo protievropske vstaje je v rokah dijaštva. Angleško in ameriško časopisje poroča, da imajo tudi tu vmes svoje prste boljševiški emisariji. Gotovo pa je, da so ruske strokovne organizacije nakazale večje vsote v pomoč stavkujočim. Kitajsko dijaštvo, posebno v južnem delu države, kjer je do pred kratkim gospodoval liberalni, boljševikom naklonjeni Sun-Jat-Sen, je vsekakor podvrženo boljševiškim vplivom, kar nikakor ni čudno, ker operira sovjetska diplomacija s samoodlobo narodov in zastopa povsod interese tlačnih in zaslužniških kolonij izven Evrope. Kitajski delavec in kmet sta pa konservativna in živita še vedno v starih patriarhalnih razmerah. Znano pa je, da je kitajski delavec najbolj izkoriščen, najslabše plačan, kitajska deca je prisiljena že v zgodnji mladosti iti v tvornice služiti si vsakdanji kruh, kjer od prevelikega napora umira. Izkoriščevalci pa ni Kitajec, temveč tujec. Je pa še nekaj drugega, kar spravlja Kitajce v obup. Tujci imajo v pogodbenih lukah vsakovrstne privilegije, imajo svojo lastno policijo, vzdržujejo vojaštvo in mornarico itd., sploh iste predprave, kot so jih imeli v Turčiji, s to izjemo, da so vezane samo na pogodbeno luko.

Anglijo je začela vstaja na Kitajskem vznemirjati, ker je naperjena v glavnem proti njej in Japonci. Nad angleškimi in japonskimi podjetji je proglašen bojkot. Angleška vlada grozi z oboroženo intervencijo, če ne prenehajo nemiri. Da so sovjeti vmešani v nemire bi se dalo sklepati iz tega, ker so demonstracije naperjene proti Angležem in Japoncem, medtem ko ne nastopajo demonstranti tako sovražno napram Francozom in Amerikancem. Anglija je pa Sovjetom največji nasprotnik in se sovjeti trudi, ustvariti kontinentalni blok proti nji. Uničenje angleške trgovine s Kitajsko bi pa zadalo tej neva-

ren udarec in se tega tudi Angleži prav dobro zavedajo.

Na Daljnem Vzhodu se pripravljajo veliki dogodki. Težko pa je že danes reči, da bo uspel pokret kitajskega nacionalizma in če se bo posrečilo kitajski inteligenci dvigniti narod iz letargije, v katero je

zapadel in iz katere ga niso mogle zbuditi niti večne meščanske vojne, narod ki se je navadil ubogati vsakega generala, ki je imel le peščico vojske za seboj. Zato je mogoče, da bo končal tudi ta pokret ravnotako brezuspešno kot že mnogi v novejši kitajski zgodovini.

Obsodba morilca T. Radojčina.

V zadnji številki smo že v »kroniki« omenili, da je obsojen morilec br. Toše Radojčina na 12 let težke ječe. Danes prinašamo natančnejše poročilo o poteku te razprave.

Razprava je trajala tri dni, to je 2., 3. in 4. junija. Vršila se je v Tovariševu. Najsi so člani mračne srnaovske organizacije porabljali vsa mogoča sredstva, da bi kar najbolj razbremenili glavnega krivca-morilca Ivo Vasiljeva, vendar je prejel ta plačilo z obsodbo na 12 let ječe. Z obsodbo se je obtoženi popolnoma zadovoljil, ker je bil prepričan, da bo obsojen na smrt. Zbog te premajhne kazni je vložil državni pravniki pritožbo podprto z novimi pričani, kojih izjave morilcu Ivi Vasiljevu zagotavljajo vešala. Vsa obravnava je pokazala, da je bil pokojni Toša Radojčin, eden naših najbolj uglednih članov v Vojvodini, žrtve dobro premišljenega in prirejenega zločina izvedenega načrta. Proces pa je tudi razkril vsemu svetu grozno moralno pokvarjenost v psevdonacionalistični

organizaciji Srnao, o kateri smo mi opetovano poročali. Po izpovedih prič je ugotovljeno, da se je baš v Srnao zbirala vsa najslabša usledilna najnižjih plasti naše družbe, ki se je rekrutirala iz kriminalnih tipov najslabše vrste. Njihovi voditelji v Tovariševu, pop Lazic in učitelj Borčoški so bili po pričevanju svedokov najbolj odvratni tipi, ki so oznanjali namesto ljubezni, vere in prosvete — klanje in ropanje. Kako so nizko padli ti lopovi, se najlepše vidi iz besed svedoka Nemca Aksa, ki so mu dejali: »Blagor Tebi, da si Nemec, ker bi sicer poginil.«

Orjuni je ta proces v največje zadovoljstvo. S to obsodbo se dvigne število obsodb Srnaovcev zbog plačkanja in zahrbtnih napadov v Vojvodini, skupno na 174 let ječe. Dočim pa še ni bil doslej obsojen niti eden Orjuna v Vojvodini. Razprava pa je obenem razbila še zadnje ostanke spoštovanja, ki ga je imela doslej Srnao med narodom vsled svojega srbskega imena.

Dopisi.

Slovenigradec. Našim Nemcem se godi dobro, celo predobro, zato postajajo oboli. Njih pevsko društvo »Liedertafel«, ki je bilo ob prviru oblastno razpuščeno, še vedno deluje. V skriti dvorani Schullerjevega hotela se vrše redne pevске vaje, ki se nadaljujejo, kakor poroča »Jutro«, pozno v noč po mestnih ulicah, in sicer ne ravno »planissimo«, pač pa »piano«.

Na praznik, 21. aprila so privedli »Malausflug« k Janežu, dobremu znancu dravogradske Orjune. Vsled praznika je bila večina Orjunašev iz Slovenigradca in Dravograda odsotna, zato je izlet potekel med nemškimi popevanjem brez nesreče. Za nas in za Nemce bi bila stvar o tem za enkrat končana, ker smo jim ta dogodek napisali na konto končnega obračuna, ki ni več daleč. Pogledati pa moramo v oči onim žalostnim junakom, ki se imenujejo Slovenci, pa se kljub temu niso sramovali igrati ta dan ponižnih služabnikov nemške gospode. To so oni narodni izdajalci, katerih imena je »Jutro« zaenkrat zamolčalo, ki pa jih mi ne moremo in ne smemo zamolčati.

Preveč je teh izdajalcev in pregrda so njih dejanja, da bi jih mogli brez prevelikega smrada vse naenkrat predstaviti javnosti. Danes se omejimo le na enega, radi katerega se narodno prebivalstvo obmejnege Slovenigradca najbolj razburja.

Gospod Alojzij Krajnc, tajnik mestne občine, organist župne cerkve, prevodja narodnega pevskega društva, član Sokolskega društva in številnih drugih narodnih organizacij vodi s svojo »narodnostjo« za nos ves Slovenigradec že nekaj let. Da se mu pri tem godi dobro, o tem so prepričani vrabci na občinskih strelah in kapuni pod njimi. Oboji vedo mnogo, le škoda, da prvi ne morejo, drugi pa iz previdnosti nočejo govoriti o tem. Ta odlični »narodnjak« je prežal na avtomobile, motorje, kolesa in kočije nemške gospode zunaj mesta pri elektrarni, kjer se je pomešal med tevtonske pevce, ki so ga vračaje se na istem mestu zopet postavili na prašno cesto. Na tega občinskega tajnika, ki je že 14 dni prej pri Scharnerju tudi nemški popeval, opozarjamo g. župana in slovenske občinske odbornike, daj im ga Krajnc po lastni izjavi primerni rešpekt le pred nemškimi občinskimi odborniki, ker »nič se ne ve, kako se bo«.

Da ga je na tej poti spremljala soproga »Zlatka«, je v redu. Saj ona je le v dobi ženitovanja postala nezvesta svojemu nemškemu prepričanju, pred par meseci pa je skesano zopet izstopila iz Sokolskega društva in tako utrla pot do trdnjave Schullerjeve, kamor hodi popevat sedaj njen soprog. Pri pomnimo naj še, da je isti dan val predsednik slovenskega pevske-

PRISEŽEM NA ZLATOROG



ZLATOROG
TERPENTIN

ga društva svoj pevski zbor na izlet na svoje posestvo. Tudi ta izlet se je vršil brez nesreče, le pelo se je brez pevovodje, ker g. Krajnc ni imel časa.

Radojčica. Saj ni Orjuna zato, da bi se bodla z malenkostmi očetov svečonoscev, vendar pa se človek nehote nasmeje, ko gleda njih smešnost. Je samo to onemogla jezica — ampak saj Orjuna ni kriva, ako gre za Predtrškim banderom par ženic in si Radojčičani za svojega morajo izposoditi celo enega Predtršana, da nosi bandero. Pustite, da nosi bandero, Orjuna, pa boste videli, da nas je dosti za Radojčičkega, kot Predtrškega in Lancovškega — pa jih bo še mnogo zadaj. Ako pa smatrate to za monopo svojih izvoljenih, pustite nas pri miru, ko vam nečemo jemati teh odklikovanj!

Pa ti pride oče podžupan in kakor otroče pokaže: ovo ga, ta tudi ni pokleknil. Da, ako bi nam antanta kupila kroje in obleke iz »čistega usmiljenja« do bližnjega, zakaj ne bi tudi javno pokazali svojega verskega čuta, tako pa mirno v duši čutili ono, kar vemo, da je potrebno in koristno za dušo. In če smatrate, da je javno češčenje boljše — zakaj pa gg. svečonosci niso šli po kolenih, ko so bili po njih mnenju vendar bližje Bogu? Ali oče podžupan se tega ni zavedal, on je le okoli gledal druge, kaj počenjajo in komandiral s svojo svečo: klekni, diž' se! Tako je razumeti duševno pričnočnost pri Bogu.

In končno — morda je imel povelje od zgoraj! Vendar mislimo, da ni to prav — po neki stari »Domovini« — kjer se čita, da so ata boga Bakha tako goreče javno častili kot »sv. Aleš pod štengami«, da pa je zdaj šel tako zraven pravega, kot vsak zemljan. Ali Bakhi zaslužijo večje češčenje — in še do

LISTEK.

A. V.:

Od revolucionarne Omladine do Orjune.

(Konec.)

Po predaji ultimatu Avstrije Srbiji, je zavladalo splošno mnenje, da se bodo pregovori o njem zavlekli za daljši čas. Tega mnenja je bila tudi omladina, ki se je odločila za defenzivo. Vršiti pa ni mogla tudi te, ker so jo pri tem zavrl avstrijski denuncijanti in oblasti, ki so zmetali v ječe tekem prvega dne napovedi vojne Srbiji preko 200 omladincev samo v Splitu. Le malokoga je prezrlo tedaj budno straženo oko avstrijske policije, ki je zapirala kar povprek.

Pričele so se obravnave in procesi, ki so se pričeli vleči v nedogled. Z njimi pa tudi maltretiranje omladincev, ki so jih vlačili po ječah cele Avstrije. V procesih pa so bili vedno obsojeni kar po vrsti na dolgo vrsto let težke ječe skoro vsi člani nacionalistične omladine, v katerih je videla Avstrija mnogo nevarnejše elemente, kakor pa v ostalih zaprtih političnih voditeljih naroda, ki jih je po veliki večini samo internirala. Iz teh ječ so bili

omladinci rešeni šele z nastopom cesarja Karla in z zopetnim zasedanjem parlamenta, ko je bila leta 1917. proglašena splošna amnestija za vse politične zločine. Bili pa so skoro vsi več ali manj bolni po triletnem trošenju v avstrijskih zaporih, ki so zahtevali tudi svoje žrtve, med njimi Milivoja Petretiča in dr. Frano Kušića.

Enako se je godilo tudi ostalim omladincom po Hrvatski in Sloveniji, ki so jih preganjali in zapirali kar en mas. V ječah je izdihnil Endlicher, ki so ga pokopali kakor zločinca brez vsakih pogrebnih svečanosti.

V Bosni pa so se procesi proti omladincom kar gomilili. Obsodbe na smrt so prav deževale. Večina atentatorjev na prestolonaslednika je bila obsojenih na smrt. Mladoletni Princip, Cibrinović in Grabež pa na 20 let težke ječe, v katerih so odmirali kakor rože. Vsi trije izdihnejo v silnih mukah, a vendar herojsko in junaško v avstrijskih ječah, kjer so trpeli muke, kakor srednjeveški kaznjenci.

Vsi omladinci pa so v glavnem prenesli te silne muke junaško in ponosno, kar jim je priznala i Avstrija. Niti najstrašnejše muke niso mogle zlomiti njihovega ponosa in vere v zmagi. Najsi je bil izgled, da je že vse izgubljeno, ko je bila Srbija pogažena, Romunija obla-

dana in ko so pričeli omahovati i stari sotrpini, ni zatemnena omladina niti z eno samo gesto zaprosila milosti. V vseh avstrijskih ječah ni bilo niti enega omladinca, ki bi samo poizkušal pridobiti si kako pomilostenje od strani Avstrije s kakršnokoli prošnjo. Marsikdo ni mogel tega pojmiti in je videl v tem samo »mladostno neumnost«. Dogodki pa so jasno pokazali, da so ti mladi ljudje gledali najbolj realno na njihov razvoj in da so se v njihovih vrstah zbirali najjačji karakterji, ki so v svojem silnem zanosu kraljev-siromakov za vedno prekinili s prosjačkim molodovanjem za malce najprimitivnejših pravic. Njih pravilo je bilo: »Trpeti in vzdržati, premagati in obvladati vse zapreke ter makar umirati za svojo Idejo s ponosno zavestjo, da smo izvršili svojo dolžnost...«

Vendar pa ni dohitela vojna vse omladine v Avstriji. Nekaj jo je že pred časom pobegnilo v Srbijo, nekaj pa jo je študiralo v inozemstvu. Oni del, ki se je nahajal v Srbiji, je nemudoma pričel vstopati v srbsko redno vojsko ali pa med komite in dobrovoljce. Borili so se hrabro in polagali svoja cvetoča življenja na oltar domovine. Med njimi skoro prvi voditelj slovenskega nacionalistično-omladinskega pokreta, idealni in plemeniti Avgust Jenko. Za njim pa jih je padlo še cela vrsta

drugih, ki so s svojo krvjo potrdili svojo nezlomljivo vero.

Kdor ni mogel vršiti vojne službe, je pa s propagando in delom v zaledju podpiral titanske napore srbske vojske, dokler ni prišlo do tužnega zloma 1. 1915., ko so se preostanki omladincev, ki so bili v Srbiji zajedno s Srbi razpršili po celim svetu.

Naleteli pa so pri tem na sordruga, ki so med tem časom že z uspehom propovedovali na zapadu idejo združitve vseh Jugoslovenov in zastopali njih težnje. Voditelji pa jim je bil sedanji predsednik Direktorijuma br. dr. Ljuba Leontić, ki je pobegnil iz Avstrije v Italijo, kjer je pričel takoj z energičnim delom. Predlagal je ustanovitev »Jugoslovenskega Odbora«, v katerega je povabil tudi g. dr. Gregorina kot zastopnika Slovencev. Izdelal je dalje proglas na »narodni ustanek«, ki ga je nato po zaupnikih razširil po celi Ameriki in celo po Avstriji. Nato je predlagal ustanovitev dobrovoljskih legij, ki naj bi s krvjo potrdile pred svetom težnjo Jugoslovenov, da se združijo s Srbijo v eno, skupno državo. Pri tem svojem delu pa je naletel vedno na ovire od strani onih, ki so pripadali starejšim gospodom v »Jugoslovenskem odboru«. Može namreč niso mogli doimeti zahteve omladincev, da s postavi Jugoslo-

venski odbor kot vrhovno in vodilno načelo to, da smo Jugosloveni (Srbi, Hrvati in Slovenci) en narod in da zahtevamo ujedinjenje vsega srbskega, hrvatskega in slovenskega ozemlja v eno, enotno, svobodno in neodvisno narodno državo. Ker so postajali spori in debate radi te formule le predolgotrajni in preveč pigmejski, je dr. Leontić za vselej zapustil seje Jugoslovenskega odbora in pričel sam z omladinco in s pomočjo Amerike, ki je takoj z vsvo svojo silno energijo, katero ima tam naš živeli, podprla njegovo delo.

Pred odhodom v Ameriko pa je še odšel v Ženevo, kjer so se zbirali tedaj vsi omladinci in sodelovali pri redakciji znamenitega »Jugoslovenskega manifesta«, ki mu je napisal uvod sam dr. Masaryk. V njem je podal baš ta tudi svojo prvo javno izjavo v emigraciji, v kateri se je izjavil za osvobodjenje Jugoslovenov in Čehov.

Iz Ženeve je odšel dr. Leontić v Južno Ameriko, kjer je pričel takoj z organiziranjem »Jugoslovenske narodne obrane«, ki je od tedaj v naprej financirala vse delovanje »Jugoslovenskega odbora«. Sprejeta je bila tudi na Velikem zboru vseh delegatov Narodne obrane Resolucija, ki je bila v bistvu prvi brezkompromisni, integralni jugoslovenski program storjen za časa vojne. Ko je organiziral Južno

tega so mu morali pomagati ravno današnji Orjunaši.

Ne, ata Bulovčev, z vašimi grozno vzbujajočimi pogledi ne boste dovedli ljudi nazaj v cerkev. Nekaj drugega bi bilo: moral bi priti Kristus z bičem zopet v tempel in pošteno pretepesti vse one, ki hočejo svojo pobožnost pokazati na zunaj, potem pa boste videli, da bo v cerkvi kmalu več orjunaških znakov kot orlovskih, kot je sedaj to pri vsaki državni maši. Ne zunanja hnavska pobožnost, ampak notranja, duševna bo na sodnji dan ločevala kozle od ovac, ker Bog nebeški je bolj pravičen kot njegovi zemeljski namestniki, svečenosti, banderosci, izposojeni in neizposojeni, in

drugi, ki mislijo, da bodo s pogledom že vzbudili strah in trepet.

Trbovlje. Bilo je prejšnji mesec po nekem pogrebu. Ko so se ljudje razhajali, je pristopil neki tukajšnji učitelj k rudniškemu nameščencu P. ter se pričel z njim razgovarjati v blaženi nemščini, kar je vzbudilo med občinstvom precej pozornosti. P., Nемец - inozemec, se zaveda svoje narodnosti! Kaj pa naš učitelj, ki naj uči mladino narodne zavesti? Kakšen vzgled ji daje? V bodoče bomo imenoma navedli v »Orjuni« vse one, ki nimajo nikakega narodnega ponosa, pa hočejo imeti povsod prvo besedo. Toliko za danes!

Naš pokret.

Sestava novega glavnega odbora Orjune. Predsednik vseh Orjun: dr. Ljubo Leontič.

Člani Glavnega odbora: Direktorij v Splitu: Niko Bartulović, dr. Mirko Korolija, Čiro Čičin-Sain, Jerko Čulić, dr. Edo Bulat, dr. Vlade Matošić.

Prestolniška sekcija: inž. Miloš Radošević, inž. Ilija Čavčina, Dobroslav Jevdjević.

Revizijski odbor Orjune: inž. Marko Kranjec, dr. V. Krstulović, Dušan Kovačević, dr. S. Stulhofer in prof. S. Roca.

Evropski listi v našem kongresu. Večina velikih listov, ki imajo stal-

ne dopisnike v Jugoslaviji, priobčuje večje ali manjše članke o našem kongresu. Vsi pa enodušno govorijo o Orjuni, kot o elementu reda in discipline v Jugoslaviji in da je pokret, na katerega mora brezpogoi- no računati vsaka vlada v Jugoslaviji.

Lepe slike iz našega Kongresa prinašajo tudi razni beograjski ilustrirani listi, na kar opozarjamo naše člane in prijatelje. Nekaj krasno uspešnih slik, katerih kličej pa še niso gotovi, bomo priobčili tudi mi v prihodnjih številkih »Orjune«, da bodo imeli tudi naši čitatelji lep spomin na veliki zlet Orjune v Beogradu.

Mariborska oblast.

Informativni sestanek v Rušah. V soboto 13. t. m. zvečer se je vršil v gostilni g. Novaka v Rušah informativni sestanek v svrhu ustanovitve Orjune Ruše. Sestanku je prisostvoval nekaj naših prijateljev in prijateljic ter tudi dva zastopnika socialistov, ki sta prosila, če smeta prisostvovati, kar se jima je seveda dovolilo. Sestanka so se v imenu O. O. udeležili predsednik brat dr. Snuderl, politični tajnik br. Radivoj Rehar in br. Božo Tripalo. Po govornih delegatov in po debati se je sklenilo, da se prične takoj z delom za osnovanje Orjune in se je v ta namen izvolil pripravljalni odbor. V kratkem se bo sklical v Rušah tudi javen shod v svrhu obvešitve javnosti o programu in ciljih Orjune.

Priloge za osnovanje Orjune v Slivnici. V nedeljo 14. t. m. sta posetila politični tajnik br. Radivoj Rehar in brat Božo Tripalo Slivnico, kjer sta v pogovoru z našimi tamkajšnjimi zapniki pripravila vse potrebno za osnovanje krajevnih Orjune, ki se bo vršilo prihodnje nedelje. Prijavljenih je že dovolj članov za osnovanje M. O. Delavski shod v Račah. V četrtek 18. t. m. se je vršil v Račah shod za tamkajšnje tovarniško delavstvo, na katerem so govorili zastopniki O. O. iz Maribora. O poteku bomo še poročali.

Snovanje novih organizacij. Zadnje čase prihaja vedno več krajev z željo po osnovanju Orjune. Zad-

nje dni sta se javila zopet dva čisto kmetijska kraja, Sv. Miklavž in Juršinci. V obeh krajih se bodo te dni vršili sestanki.

Revizija vseh organizacij v Mariborski oblasti. Po sklepu I. O. O. obišče tekom tega in začetkom prihodnjega meseca oblastni politični tajnik brat Radivoj Rehar vse Orjune v oblasti v svrhu revizije in v zastopstvu Tiskovne založbe. Brat Rehar bo obdržal pri vsaki organizaciji sestanek, na katerem bo poročal o kongresu v Beogradu in o načrtih delovanja v prihodnjih mesecih. Pozivajo se vse organizacije, da pripravijo v sosednjih krajih, kjer še ni organizacij, teren tako, da bo brat Rehar obiskal lahko tudi te kraje in obdržal informativne sestanke v svrhu ustanovitve novih Orjun ali vsaj poverjeništev. Vsaka organizacija bo o dnevu prihoda pravočasno obveščena.

**ZA NAKUP
OBLEKE
Vam nudi najcenejši vlr
JOS. ROJINA
LJUBLJANA.**

Ameriko, je prenesel svoje delovanje na sever, kjer pa vsled pritiska anacionalnih elementov in srbskih separatistov ni dosegel toliko uspeha kakor je bilo sicer želeli. Pomagal mu je pri tem delu tudi Slovenec dr. Drago Marušič, ki je baš tedaj prišel iz Evrope.

Kakor so pripravljali v zunanjem svetu počasi, a gotovo razpad Avstrije, tako se je tudi v njenem osrčju vršil čisto programski izvedeni počasn razkroj, ki je dosegel svoj končni cilj leta 1918. z razpadom trilega habsburškega kolosa. Pri tem pa so mnogo pripomogli zopet k uspehu naš omladin, ki so se ponajveč zbirali v Zagrebu. Izrabila se vsaka prilika, da se javlja Avstriji, da navzlic vsem mukam in vsemu trpljenju jugoslovenska nacionalistična omladina še vedno visoko vihti prapor Jugoslovenstva. Avstriji so bile štete ure. Revolucionarno razpoloženje, okrepljeno z uspehi srbske vojske, izvršilo prevrat in proglašilo svobodo. Komaj da je bilo proglašeno osvobodjenje, že so se pričele trzavice in napadi proti Srbom, ki pa so imele navidez konec za vedno s proglašenjem Ujedinjenja dne 1. decembra. V tem aktu je videla tudi nacionalistična omladina prožeta idealizma znamenje, da je njen glavni posel dovršen in da bodo odslej vodili politi-

ko in državo starejši in izkušenejši moške.

Storila pa je s tem veliko pogreško, ker se je umaknila v ozadje in prepustila vse delo starim političarjem, ki so revolucionarna gesla omladine z jugoslovenstvom skupaj zavrgli v kot in povabili k svojemu delu avstrijske klerikalce, šunkorovce, Radičevce in vso ostalo protijugoslovensko drhal, ki je naglo odvrгла od sebe masko jugoslovenstva in pričela z očitim defetizmom na cel črti.

Omladina je težko občutila vse to, ni pa imela dovolj energije, da bi se postavila temu po robu, dokler ni bila po večjih poizkusih ustanovljena Organizacija jugoslovenskih nacionalistov, ki je prevzela v svoje okrilje vse tradicije in vso dedščino nacionalistične omladine z njenimi najboljšimi voditelji, s kojimi nadaljuje prestano delo ter tvori tako kontinuiteto predvojne nacionalistične omladine.

S tem smo na kratko navedli vsebino tega osnutka zgodovine delovanja predvojne revolucionarne omladine do ustanovitve Orjune. Osnova historijata našega revolucionarnega pokreta je s tem položena. Naloga nas vseh pa je, da to delo, ki nudi le refleksno sliko vsega nadčloveškega napora revolucionarne omladine spopolniti v to-

Štatu in legitimacije. Oblastni odbor je nabavil nove statute (pravila) in legitimacije, tako da jih sedaj lahko dobi vsaka M. O. in vsako M. P. v poljubni količini. Naro-

Ljubljanska oblast.

Škofja Loka. Ponovno opozarjamo vse bratske organizacije, da se vrši v nedeljo 21. junija razvite dveh praporov, kar bo dalo slovesnosti še posebno manifestativen značaj! Spored je razviden iz lepakov, ki smo jih razposlali vsem br. Orjunam. Opozarjamo, da se vrši slovesnost ob vsakem vremenu, ker bi v najslabšem slučaju dobili dovolj strehe v obširnih, moderno opremljenih prostorih »Školskega doma«, kjer se tudi vrši velika zabava. Sprejem udeležnikov pri jutranjih vlakih ob 6.41 in 7.26. Postopek radi polovične vozne cene je isti kot sicer. Legitimacije se bodo izdajale v društveni sobi. Priporočamo ljubljanskim bratom, da se odpeljejo z državnega kolodvora, ker jih stane vsa vožnja 7 Din. Zdravo!

Občni zbor Orjuna Hrastnik. o katerem dosedaj zbog pomanjkanja prostora še nismo poročali, je izpadel prav dobro. Vodil ga je brat predsednik Oblastnega odbora inž. Marko Kranjec, ki je zbranim članom poljudno in razumljivo razložil velike ideje in naloge Orjune. Novoustanovljena Orjuna bo po svojem članstvu in obdoru sodeč postala v najkrajšem času ena naših prvih organizacij in vredna posestrima vrlih delavskih Orjun v Zagorju, Trbovljah in Rajhenburgu.

Orjuna Vič - Glince sklicuje na 20. t. m. sestanek ženske sekcije. Na 25. t. m. pa plenarni sestanek celokupnega članstva. — Udeležba strogo obvezna.

Orjuna Vič - Glince naznanja vsem članom in prijateljem, da priredi 2. avgusta t. l. vrtno veselico

čla naj pošljejo vse M. O. in M. P. na novo, ker bi se kako staro naročilo pri sedanjih dostavitvi lahko prezrlo. Istotako ima O. O. v zalogi tudi vse ostale tiskovine.

na Viču ter naproša organizacije v okolišju, da se na to ozirajo. Podrobní program sledi še v prihodnjih številkah.

Mestna Orjuna Gradac je priredila v nedeljo 14. junija svojo prvo vrtno veselico. Vzlic slabemu vremenu je bila udeležba lepoštevilna iz Ljubljane nas je posetil delegat br. Prosenc, kateremu so se tudi pridružili bratje in sestre iz Novega mesta, med njimi brata Simončič in Ogrin. Prišli so tudi prijatelji somišljeniki iz Črnomlja, Metlike in sosednjih krajev.

Po pozdravu gostov in občinstva je podal brat Prosenc nekaj misli o Orjuni. S svojim lepim, jedratim govorom je napravil na posetnike izvanreden vtis, ter jih tako navdušil za nacionalno misel, da se jih je takoj po govoru prijavilo lepo število za vstop v organizacijo.

Ob sviranju Oribeljskih tamburašev se je vršila prijetna domača veselica.

Vsem posetnikom se najpričneje zahvaljujemo in priporočamo, da širijo med seboj idejo jugoslovenskega nacionalizma. Prepričani smo, da bodo pristopili v naše vrste tudi drugi pošteno misleči Belokranjci, tako, da bo naše število imponiralo vsem onim, ki si domišljujejo napraviti iz naše lepe domovine ruševino.

Pripravljalna dela za razvite našega prapora so v polnem tiru in ne bo dolgo, ko bo tudi v Belokranji plapolala Orjunaška zastava, ko se bomo vsi sestali in stisnili bratsko roko!

Službene objave.

Poziv vsem bratom in prijateljem našega pokreta. Oblastni odbor v Ljubljani teži od Trboveljske tragedije ogromno breme dolgov, ki grozi zatreti nadaljni razvoj organizacije. To težko finanjsko stanje se je še vsled prošlega kongresa poslabšalo, ker so organizacije vse prispevke dajale v potne blagajne in prepustile Oblastni odbor samemu sebi. Dnevno se množe naloge, ki nam jih nalaga potreba ohrane naše nacionalne stvari, toda vodstvu so vsled pomanjkanja denarnih sredstev popolnoma vezane roke. Vse naše delo zaostaja vsled nerazumevanja, ki ga kaže članstvo napram finanjskim potrebam pokreta. Vsi naši pozivi, da bi se pristopilo k intenzivnemu nabiranju denarnih sredstev ostanejo brez uspeha in tako se mora Oblastni odbor, mesto da bi posvetil vso svojo energijo izvajanju programskih del za zbiranje najpotrebnejših denarnih sredstev. Vsi tisoči članstva ljubljanske oblasti niso svojemu odboru dali niti toliko denarnih

sredstev, kolikor jih je sam brat predsednik osebnost nabral.

Ta malomarnost ne sme trajati dalje. Vsled nje stojimo danes pred katastrofo. Obl. odbor je odredil posameznim organizacijam potom okrožnice izvanreden davek, da z njim pokrije vsaj častne in najnujnejše dolgove. Od organizacij zahtevana vsota je minimum, ki ga Oblastni odbor potrebuje za nadaljni obstoj, nadejamo pa se, da bodo članstvo razumelo naš obupni klic in nam še v veliko večji meri priskočilo na pomoč. Če bi pa tudi ta naš apel ostal brez odziva, bo Oblastni odbor prisiljen sklicati izvanredno skupščino, da vrne članstvu svoj mandat.

Oblastni odbor Orjuna Ljubljana.

POZIVAMO VSE ČETNIKE, da se v kar največjem številu udeležijo razvite praporov Orjune Škofja Loka in Železniki. O. Č. O.

Seja širšega batalionskega četniškega odbora se vrši v petek 19. t. m. ob 20. uri v prostorih Oblastnega odbora. Udeležba strogo obvezna. Obl. četniški odbor.

Izključeni so iz Orjune gg. Dougan, Pero Šegota, člana Akademške Orjune in član Orjune Radovljica g. Danjši Čebulj.

Član in članice mestne Orjune Ljubljana! V nedeljo, 21. junija se vrši razvite prapora Orjune Škofja Loka in Žiri. Z ozirom na velepomembnost teh dveh naših organizacij pozivamo vse članstvo k najobilnejši udeležbi. Odhod zjutraj ob 6.43 uri. Zdravo! — Odbor.

Kronika.

POLOŽNICE PRILOŽENE!

Vsem cenj. naročnikom smo danes zopet priložili položnice. Zato prosimo vse, ki še do danes niso poravnali oziroma obnovili naročnino, da store vsaj sedaj svojo dolžnost.

Cenj. naročnike, ki pa imajo naročnino že plačano, prosimo, da nam pridobijo novih naročnikov in jim izročijo položnice, da zamorejo plačati naročnino.

Imovitejše pa prosimo, da nam pomagajo in darujejo po svojih močeh za tiskovni sklad. Uprava.

Iz laških ječ se je povrnil brat Tegelj, glavar četniške sekcije Orjune Planina, ki so ga pred osmimi meseci popolnoma brez vzroka

aretirali Italijani. Držali so ga nato navzlic protestom z naše strani celih osem mesecev v svojih umazanih zaporih in mu prizadejali silno trpljenje, hoteč s tem izvabiti iz njega kako izpoved v škodo Orjuni. Navzlic vsemu temu pa je ostal br. Tegelj neomajno zvest in prenesel vse težave svojega robstva. Osvobojenega brata pozdravljamo tem potom v imenu vseh Orjun, ki mu izrekajo polno priznanje za njegovo neomajno orjunaško zavest.

»Naša Straža« je posvetila prošli teden našemu pokretu kar cel uvodni članek. Povod za to ji je dal, kakor sama indirektno omenja, naš veliki beograjski kongres. Mi bi se seveda na ta članek ne ozirali, če ne bi bil izraz take bedastosti in take duševne revščine, kakršne »Straža« doslej še ni pokazala. Ne mogli bi našeti vseh slučajev, v katerih nas je »Straža« napadla, toda vsak teh napadov je imel doslej vsaj neko vsebino, pa čeprav lažno in napačno, ta naj-novejši pa nima niti tega. Doslej nas je ta list napadal kot »demokrasko gardo«, v tem članku pa sam pravi, da to več nismo, ker da se je večina na kongresu izrekla proti pretorijanstvu, čeprav med Orjunaši niti prej niti na kongresu v Beogradu tako vprašanje sploh ni bilo stavljeno, ker za nas enostavno ne obstoja. Orjuna dobro ve kaj hoče in za to se kot čisto neodvisen in samostojen pokret ne more pečati z vprašanjem ali je recimo za demokrate ali je proti njim. Zato pa, ker se je po trditvi »Straže« večina v Beogradu izjavila proti samostojnim demokratom, zato Orjuna nima nobenega vzroka več za še nadaljno obstojanje in »Straža« se čudi, zakaj se Orjuna ne razide, ker je sedaj nihče več ne potrebuje. Pa tudi še radi tega je Orjuna brez podlage, ker je po osvobođenju in ustvaritvi Jugoslavije nadaljevanje predvojne in medvojne jugoslovenskega revolucionarnega gibanja nepotrebno.

— Slava taki modrosti. »Po razpadu Avstrije in zlomu Habsburžanov ter osnovanju Jugoslavije nima klerikalna stranka nobenega vzroka več za obstojanje; posebno pa ga nima več od takrat, ko ne podpira več radikalov. Zakaj se torej ne razide?« Kaj bi nam rekla »Naša Straža«, če bi napisali mi to modrost, ki pa bi bila v ostalem vendar tisočkrat bolj stvarna kakor je njena? Gospodje pri »Straži« le potolažite se; Orjuna ima toliko vzrokov za obstoj in toliko tako nujnega in tako velikega in dalekosežnega dela, da ga sedanja generacija njenih članov prav gotovo pri najboljši volji ne bo mogla opraviti. Gotovo, da bo enkrat v bodočnosti prišel čas, ko bo Orjuna dovršila svojo misijo in izginila, to se bo zgodilo pa takrat, ko o sedanji klerikalni stranki in najbrže tudi o vseh drugih, ki danes mrcvarijo naše javno življenje, že davno ne bo ne duha ne sluha. Zato priporočamo »Naši Straži«, naj v bodoče, ko bo pisala še o Orjuni, piše vsaj malo manj bedasto. Namena, ki jo je vodil pri objavi tega članka: z omalovaževanjem našega pokreta zatemniti velik vtis, ki ga je napravil naš Kongres in zatusati naše silno in naglo naraščanje, ni dosegla, ker je že s tem, da mora pisati o nas že uvodnike pokazala, da Orjuna vendar ni tako »brezpomembna«, kakor bi jo rada prikazala.

Grda razvada. Nešteto je umazanih potez v našem političnem življenju, ki zaslužijo najostrejšo grajo vseh poštenih elementov. Ena izmed teh mnogoštevilnih je tudi izrabljanje obupne razmejivne napram Italiji, ki je prišla v navado pri naših političnih strankah in časopisih. Tako se zopet to pot zagajajo v zvesne političarje, posvečeni »Slovenčevci«. Vidijo namreč v grehu nas vseh, nek specialni greh svojih političnih nasprotnikov, ki so danes slučajno na vladi. Poznamo moralo naših vodilnih politikov, kojih vest ni baš pretankočna, vendar pa trdno verujemo, da ga ni med nami politika, pa najsi potem pripada že tej ali oni partiji, ki bi hote in zavedno zanemarjal koristi svoje domovine in pristo-volno izročil samo je ped naše zemlje tujcu. Zategadelj smatramo vsako tovrstno očitjanje in namigavanje za najstrožje graje vredno postopanje. V politično borbo se pač lahko vlačijo marsikaj, a eno naj bi vendar ostalo sveto vsem partizanom, to so naše meje in neosveto-

Vošteni papir za vse razmnoževalne aparate.
THE REX CO., Ljubljana.

bojeno ozemlje, iz kojega pa hočejo tudi nekateri kovati svoje kapitale.

Rimske romarije je pozdravil tudi sam papež, ki je blagovolil sprejeti in blagosloviti verne ovčice izpod Triglava. V svoji brezprimerni dobroti jih je celo nagovoril in to v onem blaženem jeziku — italijanščini, ki grozi postati jezik smrtne obsedbe nad stotisoči najboljših našega naroda. Mi bi se tega akta, ki je pravzaprav samo ena izmed neštetihih epizod iz romanja, niti ne dotaknili, da ni baš ta papeževa avdijska tako jasen migljaj s kolom politikom, ki vedre slovensko nebo in prevzvišenemu jugoslovenskemu episkopatu. Radovedni smo, ako je ta udarec razumel sicer precej briljantni dr. Hohnjec, ki je menda nesel vdanostne izraze naše črnorizke parlamentarne delegacije svojemu šefu — rimskemu papežu. Najbrže pa bo mož i v bodoče branil Slovenstvo pred nevarnostmi, ki jih ni in prepuščal prosto polje italijanizaciji v Primorju, ki postaja že res ne malo opasna našemu neodrešenemu življu.

Kar se na tiče zbora naših prevzvišenih knezoškofov smo pa tudi trdno uverjeni, da se iz te avdijske niso prav ničesar naučili. Ostali bodo i v bodoče navzlic svoji lastni izjavi, da hočejo staroslovensko službo božjo, trdni in neomajni privrženci tiste latinščine, ki danes nima celo ugleda v Vatikanu, kjer se ostentativno šopiri italijanščina. Zametavali in branili se bodo i v naprej jezika in pisma naših apostolov Cirila in Metoda ter se vneto oklepali jezika, ki nam je bil doslej še vedno glasnik nesreče in trpljenja.

Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb. Imenovana banka je stopila ofenzivno zoper naš pokret v boj. V Mariboru prosluli ravnatelj Herman je povzročil, da je morala Centralna banka opustiti svojo mariborsko podružnico, postaviti število uradništva na ceto. Imenovani je bil od nekdanj zagrižen nemški nacionalist ter, kakor se v političnih krogih sliši, celo gmotno podpiral pri zadnjih volitvah nemško nacionalno gibanje. Razen tega je Narodna banka odločila, da tistega zavoda, kjer se nahaja ravnatelj Herman, ne bo podpirala s svojimi krediti. Ko je prevzela Hrvatska eskomptna banka tukajšnje Anglo banko in se vselila v prostore prejšnje Centralne banke, je mariborska Orjuna izvedela, da se namerava nastaviti Herman kot ravnatelj te nove banke in razen njega še nek drug gospod, o katerem se marsikaj sliša. Mariborska Orjuna je ta položaj objasnila ravnateljstvu Hrvatske Eskomptne banke, prejela pa v odgovor zafrkacijo in poročilo, da je ravnatelj Hermann nastavljen v Mariboru. Mi za enkrat samo opozarjamo naše politične, nacionalne in gospodarske kroge v Mariboru, da se bodo vedeli napram temu izzivanju primerno ravnati. Orjuna pa si seveda pridruže pavico prostih rok.

Dvoličnost. Dočim je v Ljubljani zastopnik italijanske vojske Visconti Prasca kar gorel navdušenja za »lepoto snjega venca lepih zelenih gora slovenskih« in ko se zahvaljuje generalni konzul Italije marki Paterno di Sessa z najizbranejšimi besedami, pa uganjajo v neodrešeni domovini fašisti še vedno v naprej svojo zločesto igro. Potisnili so nivo prireditev našega življa

že tako nizko, da mu ne preostaja prirejati drugega kakor igre in predavanja. Pričakovali smo, da bo vsaj tu obstal njih pritisk. V tem pričakovanju pa smo se zelo varali, ker smo doživeli baš na predvečer pogreba italijanskih vojakov v Ljubljani, da so Italijani prepovedali na Kontovelu uprizoritev »Scampola«, ki je vendar poleg vsega še italijansko delo in prevedeno samo v slovenščino. Radovedni smo, kaj je bilo Italijanom v tem delu tako nevarnega, da so smatrali umestno in potrebno ga prepovedati. Ob istem času pa so

laški kulturonošci tudi deloma prepovedali veselico na Herpeljah. To tudi seveda povsem brez vzroka.

Italijanski diplomati in sam on. Mussolini neprestano naglašajo, da obstajajo med našo državo in Italijo najboljše odnose, ki jih hočejo še pojačati s komedijami kot je bil prevoz italijanskih vojakov v Italijo. Prepričani pa naj bodo, da so vse njih besede zaman in da ne bo preje med nami prijateljstva, dokler ne bodo izvozili vseh svojih mrtvih preko Soče in Brd v blaženo Italijo, ko se bo reklo v »Redipulju« zopet Sredi polja!

Naročajte „Pobedo“!

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46. Tel. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrežja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.



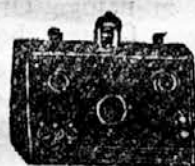
Restavracija
Ljubljanski
dvor

najmodernejša urejena in
oskrbovana. Izborna kuhinja.
Najboljša domača in
inozemna vina.

Pristni teran.

Vsak dan morske ribe.

RADIO
aparati.



RADIO
materijal.

Ta aparat stane 750 Din.

Sprejem vseh evropskih postaj zasiguran.
Elektromaterijal, motorji, svetilke.

PO CENI! ELEKTRO-COMPAGNY PO CENI!
d. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Parna pekarna
Jean Schrey nasl.

JAKOB KAVČIČ
LJUBLJANA

naznanja, da ima
dnevno večkrat
sveže in priznane
najboljše pecivo.

Telefon števil. 158.

Gostilna

„ALLE VIOLE“
TRST

Via S. Lazzaro 20 e Via G. Carducci
N. 7 [poleg Caffè Roma ex-Caffè
New York]

Izvrstna domača kuhinja — izbrana
vina — kraški teran — lokal v centru
mesta — shajališče trgovcev
— odprto do 1. ponoči.

Se priporočata lastnika.

Razumen, samostojen, starejši

PREDRISAR

za železokonstrukcijsko delavnico

se išče.

Ponudbe na: Splošno stavbeno družbo, Tezno-Maribor.

Sladkogorska tvornica ljepenke i papira

Naslov za pisma:
Sladkivrh, pošta št. 11
pri Mariboru.

Sladkivrh

Državni:
Papirus, št. 11 pri Mariboru.
Telefon interurb.: MARIBOR BR. 156.

Vlastnik:

Josip Rosenberg, Maribor

Izradjuje sivu ljepenko i
sve vrsti omotnog papira.

ING. DUKIČ IN DRUG
GRADBENO PODJETJE



LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

I š č e s e

za železokonstrukcijsko delavnico

razumen tehnik

z večletno prakso v železni stavbi.

Ponudbe na

Splošno stavbeno družbo, Tezno-Maribor

Zdravilišče Rogaska Slatina.

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljev. SHS.

Svetovnoznani zdravilni vrelet:

„TEMPEL“, „STYRIA“, „DONAT“.

Zdravljenje vseh žledodnih in črevesnih
bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: MAJ — SEPTEMBER.

Cene zmerne. — V pred- in po sezoni
znaten popust. — Koncertna vojaška
godba. — Radio. — Največja udobnost.

Prometne zveze ugodne. Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaska Slatina.



Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska
dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene
knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku.
— Brošure in knjige, v malih in tudi največjih
nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov,
cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole.
RISANKE, DNEVNIKI IN BELEŽNICE.